

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 1 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (1) zasądził od J. L. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. kwotę 652,41zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 632,41zł od dnia 27 września 2014r. do dnia zapłaty, przy czym od dnia 1 stycznia 2016r. nie większymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie; (2) oddalił powództwo w pozostałej części; (3) nadał wyrokowi w pkt 1 i 4 rygor natychmiastowej wykonalności; (4) zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżyła w części powódka tj. w punkcie 2, w którym Sąd oddalił powództwo zarzucając mu naruszenia prawa:

- art. 233 k.p.c. poprzez pominięcie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sporu tj. okoliczności zawarcia umowy pożyczki przez strony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim;

- art. 385¹ k.c. w zw. z art. 58k.c. , poprzez niewłaściwe ich zastosowanie prowadzące do przyjęcia, że postanowienie umowne zastrzegające opłatę za fakultatywną usługę obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pozwanej mają charakter niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu tego przepisu, podczas gdy prawidłowa interpretacja zastosowanych przez pożyczkodawcę postanowień umownych nie kształtuje praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami ani nie narusza rażąco jego interesów, a tym samym przesłanki uznania w/w postanowienia umownego za niedozwolone nie zostały w niniejszej sprawie wypełnione;

- art. 385¹ k.c. w zw. z art. 385³ pkt 17 k.c. poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie, że powód w umowie zawartej z pozwanym zastosował niedozwolone postanowienia umowne, które nie wiążą pozwanego jako konsumenta;

-art. 58 k.c. w zw. z art. 359§2¹ k.c. poprzez ich błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, że w stosunku do prowizji zastosowanie znajdują o odsetkach maksymalnych.

W oparciu o powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 poprzez zasądzenie roszczenia na rzecz powódki zgodnie z żądaniem pozwu oraz z jednoczesną zmianą punktu 3 poprzez zasądzenie zwrotu kosztów procesu. Ewentualnie wносиła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i pozostawienia temu sądowi orzekania o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest nie zasadna i podlega oddaleniu. Sąd drugiej instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego, to stosownie do art. 505¹³ § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku zostaje ograniczone jedynie do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Uznając ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym za prawidłowe, Sąd Okręgowy podziela je i przyjmuje za własne. Przechodząc do omawiania zarzutu apelacyjnego polegającego na naruszeniu przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na jednostronnej ocenie materiału dowodowego, to należy podnieść wbrew zarzutom skarżącego, że Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie wadliwej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przy ocenie materiału dowodowego sądowi przysługuje bowiem swoboda zastrzeżona treścią powołanego wyżej przepisu. W razie tylko pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie tej swobody oceny dowodów. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie

tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Tego rodzaju uchybień, co wynika z przedstawionych wyżej rozważań, nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu Rejonowego, zaś argumenty apelującego nie wykazały, że ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. Powód nie wskazał w apelacji na czym polegała błędna ocena materiału dowodowego przez Sąd I instancji w świetle przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim.

Reasumując Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny przedłożonych przez powoda dowodów.

Przechodząc od omawiania zarzutu naruszenia prawa materialnego, to również należy uznać je chybione. Prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że opłata za obsługę pożyczki w domu w kwocie 341,19zł jest w istocie próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawa za niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy, nakazuje traktować te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Nie może być wątpliwości, że strona pozwana w sprawie jest konsumentem, który zawarł umowę pożyczki z przedsiębiorcą.

Nie budzi również wątpliwości, że postanowienie umowne dotyczące opłaty za obsługę pożyczki w domu nie dotyczyły głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” (art. 385¹ § 1 zd. 2. k.c.) należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłata za obsługę pożyczki w domu z całą pewnością nie należy do istoty umowy pożyczki.

W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące tejże opłaty nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Są one częścią standardowej umowy, którą powodowa spółka stosuje do wszystkich klientów. Nie podlegają one negocjacji choćby na sposób zawierania umowy. Opłata ta od razu jest potrącana z całkowitej kwoty pożyczki w dniu zawarcia umowy. Powód w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona kwota opłaty, jest ona podana kwotowo, bez wskazania składników i wyliczenia co składa się na całkowity koszt obsługi tej pożyczki w domu. Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłaty za udzielenie pożyczki w domu w wysokości 341,19zł przy pożyczce w kwocie 1593,60 zł bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami tych czynności rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje.

Opłata z tytułu obsługi pożyczki w domu może, co najwyżej odnosić się do rzeczywistych czynności, odzwierciedlać jej rzeczywisty koszt i nie może stanowić źródła dochodu pożyczkodawcy.

W stanie faktycznym sprawy ta opłata jest oderwana od rzeczywistych kosztów czynności i ma w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy (wskazuje na to wysokość opłaty).

Zastrzeżenie w umowie na niekorzyść klienta opłaty za sam fakt obsługi pożyczki w domu, w wysokości niezwiązanej z poniesionymi kosztami czynności zmierzających do zawarcia umowy i w wysokości rażąco wysokiej - odpowiadającej ponad 1/5 udzielonej pożyczki, Sąd uznaje to postanowienie umowne za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające jego interesy.

Oplata pobierana za sam fakt zawarcia umowy pożyczki w domu, co do zasady jest dopuszczalna, ale winna odzwierciedlać koszty z tym związane i nie może stanowić źródła dochodu pożyczkodawcy.

W stanie faktycznym sprawy oplata za obsługę pożyczki w domu jest oderwana od rzeczywistych kosztów zawarcia umowy i ma stanowić jedynie źródło dochodu pożyczkodawcy. Źródło dochodu wyższe niż odsetki maksymalne. Należy nadmienić, że powód dodatkowo w umowie przewidział pobranie dla siebie kwoty 452,41 zł tytułem opłaty wstępnej za czynności związane z zawarciem niniejszej umowy, czyli pobrał już raz prowizję za czynności związane z zawarciem umowy. W efekcie doszłoby do nakładania na konsumenta różnych opłat, które stanowiłyby dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy z pominięciem przepisów o odsetkach maksymalnych.

W ocenie Sądu Okręgowego ustanowienie opłaty administracyjnej w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Stanowi w istocie rzeczy próbę ukrycia rzeczywistego oprocentowania pożyczki.

Gdyby wic nawet przyjąć, że zastrzeżenie umowne opłaty za obsługę pożyczki w domu nie jest klauzulą niedozwoloną, to i tak należy uznać je za nieważne w oparciu o art. 58 §1 i 3 k.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c.